Ч. 4 (13.143). Львів, четвер 5. січня 1933. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	4·00 зол.
Чвертьрічно	12·00 „
Піврічно	24·00 „
Річно	48·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Величне зусилля.

Після шкільного плебісциту.

З почуттям вдоволення можемо глянути на пройдений шлях останнього шкільного плебісциту за українською школою. Це одна зі світлих сторінок наших змагань.

Оцінити цей стихійний подвиг українських народніх мас можна тільки тоді, якщо усвідомимо собі, серед яких обставин приходилося переводити шкільний плебісцит. Вже самий закон Грабського з 31. липня 1924 р. та ще більше виконавчий міністеріяльний розпорядок до нього з 7. січня 1925 р. так сконструовані, що ріжними виїмковими постановами проти національних меншин з одного боку і привілеями у користь польської мови, польської дитини і польської школи з другого — утруднюють та в багатьох випадках унеможливлюють домагатися української школи. Наприклад:

Закон взагалі відбирає змогу переводити шкільний плебісцит на українських землях Холмщини й Лемківщини. За українською школою можна вносити декларації тільки за дітей української народности, а за польською за всіх дітей, без огляду на народність. За українську школу закон вимагає декларацій за 40 дітей і власноручність підписів мусить бути леґалізована, а за польську школу тільки 20 дітей без ніякого леґалізування і взагалі без ніякої контролі, ба навіть без можливости перевірити чи і хто вносив декларації за польською школою. Якщо шкільна влада заявить, що за 20 якихось дітей вплинули декларації з домаганням польської мови навчання, то хочаб дана школа числила 300 і 400 українських дітей, за яких батьки домагаються української мови навчання — то у висліді в найкращому випадку буде т. зв. утраквістична школа, себто фактично таки польська школа. Домагатися польської мови навчання можна всюди без ніяких обмежень, а української тільки там, де по офіціяльному переписі населення є щонайменше 25 відс. українців. І виходять такі дивоглядні, що на тій підставі в чисто українських громадах є польські школи тільки тому, бо в офіціяльному переписі втягнено те населення як польське.

Ще важніші недомагання самого закону. Одначе само ведення шк. плебісциту за українською школою, а потім перевірка та вирішування у шкільних інстанціях получені з такими неймовірними труднощами і перепонами — не говорячи про моторійні, урядово стверджені, зловживання, — що все те зовсім не настроює населення і шкільних діячів рватися до плебісцитової акції. Навпаки: навіть найбільш завзятий борець за рідну школу може втратити віру у можливість добитися законим шляхом української школи і знеохотитись до плебісцитової акції.

А всеж, — не дивлячись на всі ті законні перепони, на зловживання, які виказала практика за 7 літ існування закону Ґрабського, — стануло тепер до плебісциту за українською школою *поверх чверть міліона українських батьків і підписало шкільні декларації за 350—400.000 українських дітей!!* Супроти першого загального шкільного плебісциту в 1925 р. — це поверх 100-відсотковий успіх!

Одначе найважнішим моральним успіхом є те, що Волинь і взагалі північно-західні українські землі, відділені адміністративно „сокальським кордоном“ і так страшно бережені владою, щоби ніяка „грісна душа“ з Галичини не показалася туди й не закаламутила „певного“ волинського спокою, — що саме та Волинь і взагалі північно-західні українські землі станули до законної боротьби за свою рідну українську школу, не дивлячись на всі такі перешкоди, які вже мають свою „волинську“ славу. Як солтис чи війт не хотів потверджувати шк. декларацій, то були випадки, що нотара спроваджували до села, щоби леґалізував підписи. Дошкульні наслідки для одиниць, які виявили таку стійкість духа, також не зломлять їх та лише піднесуть вартість рідної української школи в очах волинських українських мас.

Очевидно, це за нами тільки перша частина шк. плебісциту за українською школою. Бо перед нами ще цілий ряд важких змагань, якщо ціла дотеперішня праця не має піти на нівець. Прийдуть інспекторські допити і натиск згори відкликати шкільні декларації, залякування, погрози, а опісля спроби підшукувати людей у „загрожених“ селах, щоби підписували декларації за польською школою. Вже тепер маємо в руках декларації друковані в українській мові з домаганням *„державної* мови навчання“, очевидно, *без подання друкарні ані накладчика.*

На всі такі заїхання єдина рада: на тему плебісциту з ніким не входити в дискусію. Заявити, що „в шк. декларації все вже написане і більше не маю нічого додати ані змінити“. *Нічого не відкликувати ані ніяких шк. декларацій не підписувати*, бо речинець шкільних декларацій за українською школою минув 31. грудня 1932 р.

Віримо, що український нарід, який масово перевів шкільний плебісцит, так само витріває на свому становищі до кінця і докаже, що боротьба за рідну школу — це не хвилевий соломяний вогонь, але необхідна життєва потреба.

При цій нагоді мусимо з признанням піднести неоцінені заслуги „Рідної Школи“, яка з великим розумінням, накладом праці і коштів кермувала шкільним плебісцитом. Цим дала вона доказ, що рідношкільна діяльність не засклеплюється у вузьких рідношкільних стінах, але має велике всенародне значіння. Моральний успіх очевидний. Та український нарід мусить дати також відповідну матеріяльну піддержку тій „Рідній Школі“, яку ждуть ще величезні завдання.

Використаймо Різдво Христове і даймо „Рідній Школі“ дар гідний великої нації. Річ ясна — в теперішньому часі важкої кризи не можна числити на княжі дари. Висоту дарів мусить зрівноважити їх масовість!

Наївність політичних провідників

чи злоба „Нового Часу“?

У щоденнику „Новий Час“ з дня 31. грудня 1932 р. появилася стаття під назвою „Шкідлива наївність“. У цій статті автор критикує гостро комунікат Української Парляментарної Репрезентації в справі шкільного плебісциту, а українських політичних провідників обвинувачує у політичній наївності.

У статті читаємо дослівно:

> „Кажуть, що тверде життя вчить людей розуму. Та цього на жаль не можемо сказати про деяких наших політичних діячів (провідників). А право до такого заключення дає нам хочби останній комунікат Української Парляментарної Репрезентації в справі шкільного плебісциту“.

Пригляньмося дійсному станові справи, який дав нагоду „Новому Часові“ ще раз переїхатися по політичному проводі.

Львівський шкільний куратор видав у другій половині грудня м. р. обіжник до шкільних інспекторів у справі шкільного плебісциту. Цей обіжник утруднив, а подекуди унеможливив українцям переведення шкільного плебісциту тому, що вимагав від повновласників, які шкільним інспекторам доручували декларації, нотаріяльної повновласти. На численні алярми з провінції доручив Головний Секретаріят УНДО послам **Мілені Рудницькій і Олексі Яворському** інтервеніювати у львівського куратора. По безуспішній інтервенції у куратора вирішила Президія УНДО запротестувати проти обіжника, доручила Українській Парляментарній Репрезентації вислати депешу до міністра освіти, а послові Д. Великановичові, як членові освітньої комісії сойму, з огляду на пильність і вагу справи, особисто інтевеніювати у міністерстві освіти. Посол Великанович інтервеніював у міністерстві освіти, а дослівну відповідь міністерства подала Українська Парляментарна Репрезентація до прилюдного відома окремим комунікатом.

Цей комунікат подає відповідь міністерства без ніяких коментарів та зокрема не стверджує, що міністерство додатньо полагодило справу і що інтервенція була успішною. В кінцевому уступі комунікат стверджує, що повновласники можуть вносити декларації у дотеперішній спосіб і не виключає, а навпаки радить, користуватися інструкцією „Рідної Школи“ і посилати декларації почтою. Цей останній уступ комунікату є пророчистим доказом, що Українська Парляментарна Репрезентація мала сумніви, чи міністерство видасть приобіцяні розпорядження у справі обіжника. Саме згаданий комунікат УПР. мав на меті одержати від інтересованих сторін, що переводили плебісцит, відомости, чи куратория відкликала свій розпорядок, чи ні і як у практиці виглядають обіцянки міністерства.

З представленого стану справи виходить ясно, що і Парляментарна Репрезентація і українські провідні політики ані самі не мають наївної віри в успішність інтервенції, ані не ширять політичної наївности серед українського громадянства.

Зате наївною є віра автора статті у „Новому Часі“ у те, що між Українською Парляментарною Репрезентацією і урядом є такі ідилічні відносини, що український посол міг допильнувати міністра, щоби він телеграфічно чи телефонічно полагодив справу. Інтервенції у міністерства це прикрий, а здебільша безуспішний обовязок Української Парляментарної Репрезентації. Цей обовязок виконують посли і сенатори на домагання українського населення і тому, щоби справа якогось покривдження перейшла всі інстанції та щоби центральна влада не могла виправдуватися незнанням справи. Зрештою, за інтервенціями Української Парляментарної Репрезентації побивається „Новий Час“ у тому самому числі у статті під заголовком „Учитель відірвав вухо українській дитині“.

Не розуміємо одного, а саме cui bono ширить „Новий Час“ невірні думки про Українську Парляментарну Репрезентацію і злобно інтерпретує її комунікат.

Володимир Целевич.

Закарпаття.

ХАРАКТЕРИСТИЧНИЙ ПОДІЛ СУБВЕНЦІЙ.

Країний Виділ в Ужгороді розділив на засіданні 22. м. м. поміж ріжні установи й особи субвенції, разом в сумі більше ніж одного міліона ч. корон. Варто підкреслити, що виявив він при цьому куди більшу щедрість для москвофільських інституцій, ніж для народовецьких. Ось кілька зразків: „Общество ім. Духновича“ — 50.000 ч. к., „Просвіта“ — 30.000 ч. к.; „Учительське Товариство“ 10.000, а Народовецьке Учительське Т-во — 2.000 (!); „Карпаторускій Театр“ 5.000, ще й до того асигновано 4.500 для приїзду російського театру з Праги, тоді, коли Український Театр дістав усього 4.500 ч. к. У такому більш-менш відношенні роздано підмоги також іншим культурно-освітнім і гуманітарним установам, при чому, очевидно, не поминено й чехів, жидів та мадярів. І так мадярський театр дістав аж 13 тисяч підмоги!

УКРАЇНСЬКА ПЕРЕМОГА В ГУСТІ.

Дня 18. м. м. відбулися загальні збори місцевого „Народопросвітного Союзу“ в Густі. Перемогли українці, вибравши головою Союзу учителя Сюча (голову місц. „Просвіти“), а секретарем учителя Москаленка. Москвофільська листа провалилася, не зважаючи на підтримку деяких мадярів і чехів.

І ТАМ СЕКТАНТИ.

На Закарпатті шириться між нашим селянством нова апокаліптична секта під назвою „Вибрані від Бога“. Сектанти переконані, що світова війна була рішаючою боротьбою між Богом і сатаною і що в році 1933 настане нова війна й кінець світу. Доктрина нової секти походить з Америки.

З церковних справ.

„ЛЬВІВСЬКІ ПАРОХІЯЛЬНІ ВІСТИ“

Як ми вже заповідали, появився у Львові з днем 1. січня 1933 часопис, присвячений релігійному життю города Львова, п. н. „Львівські Парохіяльні Вісти“. Це покищо двотижневик, що появляється під редакцією о. Юліяна Дзеровича 1-го і 15-го кожного місяця. Видає: Т-во св. Андрея у Львові, адреса Редакції: вул. Содова ч. 1. Річна передплата: 2.40 зол., поодиноке число коштує 10 сотиків. Перше число „Львівських Парохіяльних Вістей“ зредаговане доволі цікаво. Є там передова „Наші ціли“ (в якій, на жаль, число гр.-католиків у Львові подано на „більше, як 40 тисяч“, хоч на основі даних львівського статистичного уряду гр.-католиків у Львові є напевно понад 60 тисяч!), а дальше такі актуальні статті: Св. Отець до українських владик, Збірки під церквами. Про стиск у дверях церкви, „Брацтва доброї смерти“, Євангелія на Різдвяні Свята і Новий Рік, Честь — кому честь!, „Брацтво доброї смерти“ при церкві св. Миколая, Здвигнім храм Господеві! Крім того два фейлетони: „Різдво на селі“ Ів. Филипчака і „Перше чудо на Україні“, богата хроніка, дрібні вісти, вісти з львівських церков і т. д. Витаючи це потрібне й корисне видавництво, бажаємо йому якнайбільшого поширення серед українського громадянства.

МОЛОДІ ВАСИЛІЯНИ СВЯЩЕНИКАМИ.

Дня 25. грудня 1932 р. одержало у кристинопільськім монастирі з рук Преосв. Йосафата, епископа перемиського, девятьох молодих Василіян священичі свячення, а саме: Мирон Федорів, Клим Керницький, Ювеналь Когутяк, Рафаїл Лотоцький, Іпатій Майка, Венедикт Мельник, Всеволод Савицький, Онисим Шуплат і Михайло Ваврик. Новим священикам бажаємо якнайкращих успіхів у їх дальшій праці.

ДЕ ШИРИТЬСЯ У НАС ЄВАНГЕЛИЗМ?

„Сіяч“, орган „Союзу українських евангельських реформованих громад“, що виходить у Коломиї, приносить у ч. 3—4 за жовтень—листопад 1932 спис тих громад, у яких та група евангеликів має свої станиці (в „Сіячі“ сказано: місійні „плящівки“!). Це такі громади: Молодятин, Добротів, Воскресінці, Пядики, Уторопи, Пістень, Раківчик, Слобідка Лісна, Перемилів, Львів, Сторонятин, Вислок Горішній, Камінка Мала, Іспас, Ворона, Чортовець, Микитинці, Париши, Тишківці, Чорнятин, Семаківці. Отже всього 21 станиць, придбаних за 7 літ праці, що пожерла величезні фонди. Як місійні і духовні робітники працюють у цьому Союзі: пастори: П. Ч. Крат, М. Жураківський, А. Бучак і П. Яремко; дяковна Марія Бучак; евангелисти-місіонарі: В. Боровський і Т. Довгалюк. Небавком мають ще покликати до праці евангелистів: Т. Семенюка, В. Вінявського й А. Максимюка. Крім того Союз має своїх студентів теольогії у Варшаві, в Німеччині і Швайцарії, а також у місійних школах у Чехії і в краю. — Подаємо всі ці інформації під увагу українського громадянства, аби воно знало, в яких саме околицях і місцевостях шириться у нас евангельський рух, що загрожує розбиттям нашої національної і релігійної одноцільности та вносить розладдя, непорозуміння, тертя й ворожнечу у наші села.

ЩЕ ОДИН СЕКТАНТСЬКИЙ ОРҐАН.

В Канаді появляється новий сектантський орґан п. з. „Сторож Правди“. Це орган українців-адвентистів, якого редактором є якийсь М. Демчук.

З Волині.

Підкомісія для перекладу св. письма і богослужбових книг.

Переклад св. письма і богослужб. книг є таким важким і відповідальним завданням, що не можна не додати до того, що вже було в „Ділі“ (ч. 291.) ще кілька слів. До комісії ввійшли: протопресв. П. Пащевський, дир. гімн. Б. Білецький, проф. В. Федоренко, Ів. Власовський, прот. Н. Абрамович і М. Тележинський, а також прот. Бриндзей. З наукового боку підкомісія не дуже добре зложена, щоби не сказати — невдатно. Переклад із славянської мови на українську вимагає в багатьох випадках одночасного провірення з текстом еврейським (гебрайським) і грецьким, а значить і знавців цих мов. Крім цього, як зазначив один з учасників на першому засіданні у Варшаві, треба мати на увазі чистоту й поетичність українського тексту, отже і відповідних знавців української мови. У цьому відношенні підкомісія не дуже щасливо дібрана.

Новий урядовий часопис на Волині.

В останьому році при підтримці ББ і урядових оголошень на Волині виходила ціла низка польських санаційних часописів: у Луцьку, Ковелі, Рівному, Дубні (при участи Чучмая) й Кремянці. Ці часописи не мали передплатників і читачів, а врешті й грошей на видання. І ось з 1. січня всі ці часописи скомасовано в один під назвою „Волинь“ (польською мовою). „Волинь“ має виходити в Луцьку що тижня. Головними керманичами нового санаційного часопису є б. редактор „Пшеґл. Волин.“ Заґурскі, б. віцевоєвода Слєшиньскі та відомий усім „приятель“ українського народу Волошиновський. Цього досить, щоби знати, яка буде напрямна „Волині“.

Шкільний плебісцит.

Те, як селяни Волині взялися до шкільного плебісциту, свідчить про швидке дозрівання мас. Коли би було досить активних інтеліґентних одиниць по селах, напевно в плебісциті взялаб участь уся селянська Волинь.

Знов-же таки надія на те, що українські маси „призвичаяться“ до чужої школи й зневіряться до боротьби за свої національні права, завела цілковито. Одні села платили нотарям сотні золот., інші змусили війтів засвідчити підписи, а ще інші зложили скарги до старостів з домаганням продовжити плебісцит, зірваний війтами.

Боротьба з плебісцитом доходила до арештів більше активних одиниць. На Боремельщині, між інш., арештовано й вискортовано до Дубна п. Омельчука, організатора шкільного плебісциту.

Якби там не було, а волинські маси „набирають смаку“ до боротьби за національні права.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 5. СІЧНЯ 1933.

ФЕДІР ДУДКО. 2)

Подорож до Батурина.

Спогад.

В мурах між тисячами написів чорніють діри, в які були заправлені кінці міжповерхових бальок, а зверха, там, де висіли колись роскішні пляфони й де далі над ними опуклою півкулею завершував будову пишний бельведер — дивиться голубе небо з купами білих сліпучих хмар. В вітрі бурі воно заливає ці руїни потоками дощу, восени засіває їх дрібною слотою, а взимі закидує все це білим пухом холодних сніжинок...

Чи міг хоч на хвилинку догадатися Камерон, великий будівничий цього пишного храму мистецтва, що замісць монументального памятника своєму генієві, який усю витонченість італійського мистецтва переніс з берегів Адріятику під голубі покрови українського неба, він так скоро знайде для себе таку страшну й нечувану наругу!

Чи міг думати висококультурний, з блискучою европейською освітою, але цілком чужий українській стихії Кирило Розумовський, який із такою любовю й побожністю збирав під дахом цеї чудової архітектурної будови багатющі скарби української старовини, що мрія його про створення величавої столиці на берегах тихої української ріки, з університетом, з фабриками, з пишними будовами міністерств, площами й монументами на площах — так скоро згасне і замісць великого світового центру, що мав бути відмічений великим кружком на географічних мапах, у кільканадцять років по його смерти тут залишиться купа сміття й гною!

Так гинуть квіти, вирослі не на природному матірному ґрунті серед вітрів і бурей, дощів і негоди, а посаджені в кволій тепличній землі рукою примхливого садівника. Ростинка зівяла, садівник розтоптав її своїм брудним постолом — і замісць чудового квіту лишилося мертве сухе бадилля.

Стоїмо посеред руїн, сумно звісивши голови, як над обезчещеною могилою дорогого минулого. У грудях повно болю, безсилої злоби й німого одчаю. Як? І це по всьому, навіки, без вороття?...

Зверху тихо спадає й крихко скочується по купі румовища якийсь відламок ґзимсу чи ґіпсової наліпки — й знову все тихо.

Стає моторошно й нестерпно серед цієї мертвої тиші — й ми виходимо з палати. Над нашими головами величавий фронтом з високими, круглими, як свічки, стрункими білими колюмнами. Між ними на висоті першого поверху — широка простора тераса. Яка повинна бути чудовою панорама Сейму й далеких позасеймових лугів і зелених просторів з цієї прекрасної високої тераси! Але дістатися туди неможливо й ми даємо тільки волю своїй уяві.

Обходимо палату збоку.

Скільки треба було мати мистецького натхнення й тонкого артистичного смаку, щоб з такою грацією примістити по боках величньої будови напівкруглі, прикрашені чарівними кольонами й прекрасними вікнами, крила! І з якою невблаганою жорстокістю природа заволоділа цими покинутими витворами людського генія й розмістила по фризах і підвіконнях ґраціозних прибудов цілий ліс дикого буряну!

Минаємо бічні прибудови й у німому захопленні зупиняємося перед тиловою, найбільш знищеною стороною палати. Це може чи найліпша сторона будови. Коли передня фасада повна строгости й задумливої поваги, то з цього боку будова викликає ніжне замилування своєю інтимністю й мягкістю форм. Тут, як і на передній фасаді широка, простора тераса, звернена в бік прекрасного й величавого колись парку, від якого лишився тепер невеличкий запущений гай. Тераса ця повна такої якоїсь милої, близької й щирої простоти, що так і хочеться вилізти на неї, сісти й, притулившися плечима до мурів, послухати, як вона, ця старенька пня, розповість вам про колишнє життя тут, про шумні балі й спокій, про таємні розмови старої Розумихи з вельможним сином, про все, про все.

Під терасою другий, прибраний чудовими рустами, тиловий вхід до палати.

Входимо.

Руїна ще більша, як спереду. Тут росте вже не бурян, а цілі деревця білоногих берез. Стіни, як і з того боку, вкриті тисячами написів.

Нахиляюся й підношу щось блискуче з землі. Шийка з закоркованої пляшки, залитої червоним ляком, на якому виразно витиснена буква „Є“. Чий це ініціял? Тої „Другої“, що забила осиковий кіл в ідею української державности, чи тої „Першої“, що була любкою батуринського козака? В усякому разі одної з цих двох російських цариць, які спеціяльними естафетами присилала з далеких петербурських льохів цілі транспорти вин до двору „малоросійського“ владики.

Ховаємо, як реліквію, цю відбиту шийку, зазираємо в темні, цілком завалені румовищем льохи збуреної й розграбованої москалями палати й виходимо на денне світло.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ КАС ХОРИХ.

Наслідком розпорядку президента Мосціцкого із загальнодержавного Союзу Кас Хорих у Польщі і злііквідованих чотирьох окружних союзів Кас Хорих у краю повстав з днем 1. ц. м. Союз Кас Хорих з осідком у Варшаві. Львівський відділ цього Союзу, якого управником іменований дотеперішній комісар і головний лікар д-р Ян Шуйський, зорганізувався так, що частина адміністраційних службовців перейшла на стан нового відділу. Головним завданням відділу буде люстраційна й інструктивна діяльність на терені Кас Хорих б. союзної округи, що обіймає покищо чотири східно-південні воєвідства. Не виключене, що львівський відділ обійматиме теж волинське воєвідство.

Одночасно міністр суспільної опіки розпорядив творити при Касах Хорих ревізійні комітети, що складаються з пятьох членів: 3 із працедавців, 1 із групи обезпечених умових робітників і 1 із групи фізичних робітників.

—o—

Ревізії й арештування.

ЛЬВІВ.

Інж. Юліяна Воробкевича арештували дня 29. грудня 1932 підчас короткого перебування у Львові в поворотній дорозі з Данціґу до родичів у Черківвщині. Причина невідома, при ревізії нічого не найшли.

ГОРОДОК.

Ревізії, що відбулися в останніх часах у ріжних повітах Галичини, не минули й Городка. В дні 24. XII. 1932 були ревізії в о. дек. Е. Роздольського, в д-ра І. Цегельського і кооператора А. Питуляка (всі три в Городку) та в інж. Мих. Шули в Дроздовичах.

—o—

ПРОТИ ЕКЗЕКУЦІЇ СЕЛЯНИНА.

ВІДЕНЬ, 3. I. ПАТ. З Адмонду повідомляють що комуністи ударемнили перед кількома днями екзекуцію на одному селянині. Жандармерія викрила людей, що спричинилися до ударемнення екзекуції, й арештувала 10 студентів університету і середніх шкіл, що були тоді в Адмонді на лещатарській прогульці.

—o—

РОЗВЯЗАННЯ ІРЛЯНДСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

ДЕБЛІН, 3. I. ПАТ. Парлямент вільної ірляндської держави розвязаний. Нові вибори визначені на 24 січня ц. р.

—o—

ЮГОСЛАВІЯ ПРОТИ ІТАЛІЇ.

ЛЬОНДОН, 3. I. ПАТ. Югославянський посол в Льондоні заявив урфа, що Югославія занепокоєна акцією Італії в Альбанії. Тому що Альбанія не могла заплатити Італії довгу, італійський посол запропонував Альбанії митну унію, на яку альбанський король не годиться. Всеж таки італійський натиск триває дальше. Югославія не визнасть ніколи такої балканської унії й буде приневолена виступити з рішучим протестом.

Заборона святкувати Різдво в Радянщині.

Кореспондент „Нає Ціріхер Цайтунг" пише з Москви: Святкування Різдва суворо заборонене й у цім році. Тяжкі кари загрожують тим, що насмілились би продати ялинку. На Різдво працюють, як звичайно. Протиріздвяна кампанія провадиться більш енергійно ніж звичайно. Значна роля у ній припадає протирелігійним музеям, на які перемінено більшу частину церков. В Петербурзі поза Ісаківською та Казанською церквою замінили тепер у протирелігійний музей і Володимирську Катедру. Союз безбожників уряджує впродовж Різдвяних свят обходи. Розповсюдили понад 100.000 протирелігійних летючок. Розіслали пятьдесять робітничих бригад по цілому районі та до північних озер провадити протирелігійну пропаганду. Протирелігійні музеї уладжують вистави в робітничих клюбах, фабриках, діточих захоронках і т. д. У школах уладжують виклади та протирелігійні забави. У Москві роблять вуличні карневали, щоби знущатися над церковними обрядами. У театрах та кінах показують протирелігійні вистави та фільми. Те саме в інших містах та більших селах. Але не зважаючи на те в нечисленних церквах, які ще залишилися, відбувається Служба Божа і вірні моляться, а по домах будуть святкувати Різдво потайки і без ялинки. Свято Різдва в цім році тим сумніше, що й у Москві населення терпить голод... У промислових осередках, в Донецькім районі, на Уралі, на Радянській Україні та на півночі справа стоїть не краще...

(Укр. Бюро в Жен.)

З голосів польської преси.

Наївність, злоба чи забріханість?

„Українська мова свобідно звучить на університетській катедрі".

Тільки позавчора подали ми низку польських голосів з приводу городецького процесу, між якими були теж два санаційні голоси розброюючі своєю політичною наївністю. Зокрема публіцист, що жиє нині у Львові й редаґує один львівський польський часопис, переконував невідомо кого, пощо і нащо, що польська влада, її практична політика та всі поодинокі поляки так благородно, справедливо, гарно і приємно ставилися і ставляться до українців, що невдоволення цих останніх є мало не якимось хоробливим маняцтвом.

Ми назвали ті ельокубрації маяченням у сильвестровому похміллі. На диво; в останньому числі „Ґазети Поранної" (з дати 4. ц. м.) маємо знову статтейку у тому самому тоні. Анонімовий автор, якого редакція поручає, як „одного з найдіяльніших у польській самостійницькій акції", протиставиться тезі про анальоґію поміж діяльністю ОУН та польською бойовою акцією в рр. 1904—6 на терені б. Конґресівки. Нема, мовляв, ніякої анальоґії, бо москалі поводилися супроти поляків і польського життя зовсім інакше, ніж польська влада поводиться супроти українців. І тут маємо новий реєстр благодатей українського народу у Польщі:

„Українське громадянство Східньої Малопольскі і Волині (спеціяльно Волині! — прим. Ред.), що живе у границях Річипосполитої користає з повноти прав і співжиє з польським народом на засаді: рівні з рівними, вільні з вільними. Наша конституція (пригадав собі! — Прим. Ред.) бере під увагу не лише всі застереження договору про меншини, але дає усім національностям Польщі повні права в ділянці громадській, шкіл, церкви, суспільних і культурних організацій. Львівський процес був ведений в українській мові, ця мова свобідно звучить у державній школі й на університетській катедрі. Нема взагалі ділянки життя, в якій українці не моглиб ставути де нічим не спутаних перегонів праці та розвитку..."

Читає це громадянин Малопольскі без огляду на національність і кліпає очима: нічого не розуміє! З якої зорі злетів автор: адже в останньому процесі обвинуваченим навіть акту обвинувачення не дали в українській мові; адже саме в минулому тижні була голосна справа розпорядку про леґалізацію підписів під шкільними українськими батьківськими заявами, розпорядку, який перекреслював практичну вартість цілої законної боротьби за українську мову в народній школі (з ок. 4.000 нар. українських шкіл за австрійських часів залишилось ок. 500!); отже кожній дитині відомо, що з 12 професорських катедр і доцентур у львівському університеті за австрійських часів першого дня приналежности Львова до Польщі нема ні одної і що взагалі нема навіть катедри української мови!! Адже кожному інтеліґентнішому вуличному кольпортерові „Ґазети Поранної" відомо, що „нічим неспутані перегони праці й розвитку" ідуть з такими „інтермеццами", як боротьба за право українських дітей у народніх школах говорити шкільну молитву в рідній мові...

Не знаємо, які мотиви диктують польським авторам писати такі речі, яких не треба би писати й друкувати з простої пристойности. Чи це анальфабетизм, наївність, злоба чи привична забріханість? Автор назвав оті свої виводи „Без анальоґії". Признаємо, що „прикмети" його статті не мають анальоґії у *чесній* політичній публіцистиці

Височезні, розлогі дерева колишнього гетьманського парку стоять у здичавілій пишноті, кидаючи густу тінь на траву, де пасуться корови. Від колишньої роскоші цього парку, куди вложили стільки грошей, труду, дбайливої любови й смаку, з його озерцями, містками, інтимними гротами, альтанами — ні сліду. Тільки під групою високих дерев зберіглися два муровані, похилені набік, страшенно знищені вандалізмом людських поколінь стовпи колишньої пишної паркової огорожі з слідами тонкої мистецької роботи.

Справа й зліва, в рівнім віддаленні від палати, стоять також зруйновані, двохповерхові будови, призначені, треба думати, для гетьманського почоту й гостей. Інші численні будови й служби, які з усіх сторін обступали величезну площу гетьманської резиденції, не лишили по собі ніякого сліду, й уся ця широка площа поритої навколо землі над тихими водами Сейму, до якої колись спускалися від палати білі широкі ступені сходів з вазами й балюстрадами по боках — повна запустіння й цілковитого занедбання.

Сумно озираємось навколо й запримічуємо під деревами хлопчина-пастуха.

— Чи не знаєш, хлопче, де тут, у Батурині, Мазепин будинок?

Хлопець з цікавістю оглядає наші гімназійні, з блискучими ґудзиками однострої, простягає руку й, показуючи кудись за містечко, називає десь передмістя. Але ніякого будинку, він запевняє, там нема. Є тільки трохи румовища й дуже багато буряну.

— Так? А кудиж він подівся?

З виразом людини, якій доводиться в стосотний раз пояснювати стару, всім відому правду, він призирливо всміхається й поблажливим тоном доводить нам, що Бог завжди жорстоко розправляється з людьми, які йдуть в розріз з його високою могутною волею. Мазепа був безбожник і небо суворо покарало його за це: маєток його зруйнований, сам він умер у тяжких муках і місце, де колись стояв його дім, проклятє й забуте людьми.

Як громом прибиті, стоїмо й мовчки дивимося на пастушка, який, твердо переконаний у правоті своїх слів, невинними очима озирає нас.

— Хто це тобі сказав?

— Пан-отець у церкві говорили.

Це було все, що міг сказати нам батуринський хлопець про великого, відомого цілому світові українського гетьмана, якого нога може навіть ступала на тому місці, на якому сидів пастух.

Десь на високому дереві тонким писком скрикнула перелякана птаха.

— А де Кочубеївщина? — запитали ми.

— А он! — показав хлопець на широчезний зелений сад, що темною стіною стояв по другий бік містечка.

— А чий це будинок, знаєш? — питаємо, показуючи на гетьманську палату.

— Розумів.

— Хтож це такий був Розум?

— Ґенерал! — відповідає без надуми хлопець.

З болючим сумом, раз-у-раз озираючися, щоб навіки задержати в памяти образ величавої будівлі, спускаємося зеленим горбом від дому „ґенерала Розума" до тихого, з золотими пісковими берегами й чистою, як дитячі сльози, водою Сейму. (Докінчення буде).

—o—

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ ФЕРМЕНТ В ЕСПАНІЇ.

Перед судом присяглих у Мадриді зізнавало 11 осіб у справі викритої недавно революційної змови в Барцельоні. Поліція викрила в мешканнях двох заговірників багато бомб. Найшли теж спис осіб, яким висилано бомби. В Сараґосі, на вічу синдикалістів арештували 125 осіб під замітом участи в барцельонській змові.

Катальонські екстремісти розгорнули від якогось часу революційну діяльність серед війська. Вісьмох екстремістів пробувало намовити сторожу при складі зброї, щоби їх туди впустили. Хотіли добути скорострілі. Однак екстремістів арештовано й поставлено перед воєнний суд.

ПОЛІТИЧНИЙ РОЗЕМ СКІНЧИВСЯ.

БЕРЛІН, 3. I. ПАТ. Вчора скінчився т. зв. політичний розем, що забороняв відбувати збори під голим небом, і скрізь розпочалася завзята акція серед урядових кол і поодиноких політичних орґанізацій. В середу конвент сеніорів вирішить речинець скликання райхстаґу.

Появився знову центральний орган націонал-соціялістичної партії „Фелькішер Беобахтер", в якому Гітлер заявив, що не зречеться прав до влади, які прислугують його партії. Гітлер відкидає всякий компроміс з кабінетом Шляйхера, заповідаючи, що грядучий рік принесе завзяту боротьбу за здійснення ідеї націонал-соціялізму.

УТЕЧА ВЯЗНІВ

ПАРИЖ, 3. I. ПАТ. З Мадриду повідомляють, що вчора рано вязні у форті Вілля Ціснерос у провінції Ріо де Оро втікли при помочі вітрильного корабля. Вязні, числом 21 осіб, сиділи за участь у революційній змові з 10. серпня м. р. в Еспанії.

ПРОДОВЖЕННЯ САМОВРЯДУВАННЯ.

ВАРШАВА, 3. І. ПАТ. Уряд постановив внести до сойму проект закону, що продовжує час урядування самоврядних органів у воєвідствах: львівськім, тернопільськім і станиславівськім до часу уконституування в сільських і міських громадах самоврядних органів, покликаних після видачі виб. приписів.

Аналогічне продовження каденції тих самоврядних органів ухвалив сойм для познанського та поморського воєвідства законом із 10. III. 1932.

Продовження каденції органів у дотеперішньому складі є в звязку з проектом закону про частинну зміну самоврядного теперішнього устрою, який тепер розглядають у сoймовій комісії, яка видасть нові виборчі приписи.

—o—

СЕЛЯНСЬКА РЕВОЛЬТА ЗЛІКВІДОВАНА.

ВІДЕНЬ, 3. І. ПАТ. Справоздавці віденських газет з австрійської місцевости Форав стверджують, що т. зв. хлопську револьту вчора зліквідували. В год. 18.20 ситуація була критична. Селяни, зібрані перед ратушем, готовилися до нападу на будинок, бо досі арештованих селян не випустили на волю. Жандармерія була приготована відбити юрбу багнетами. Крім того мала в розпорядженні чотири скорострілі. З допомогою жандармерії мав станути відділ війська. Однак у хвилині найбільшої напруги надійшла депеша від прокуратора з Грацу, що наказала випустити чотирьох арештованих селян на волю. Наслідком того юрба розійшлася спокійно.

ВОРОЖІ НАСТРОЇ ПРОТИ ЧУЖИНЦІВ У ПЕРСІЇ.

ТЕГЕРАН, 2. І. ПАТ. Перський шах видав декрет, що забороняє вищим урядовцям і особам на вищих урядових становищах, відвідувати европейські жінки й брати участь у приняттях, видаваних чужинцями у Персії. Це проява зростаючих ворожих настроїв супроти представників заграничної торговлі. На думку перських торговельних кол радянські впливи на терені Персії надуживають персько-радянської умови, зробленої недавно. Ті кола домагаються покликати окрему комісію, що переведаб ревізію умови.

КИТАЙСЬКО-ЯПОНСЬКІ БОЇ.

ШАНГАЙ, 2. І. ПАТ. Сьогодні розпочалася знову стрілянина в Шангай-Кай після приходу японських військ. Із Тієнціна повідомляють, що японські літаки скинули на Шангай-Кай 12 бомб, а водночас кілька полевих гармат бомбардувало місто. Японські й манджурські війська заняли залізничий дворець у Шангай-Кай, звідки 3000 вояків готові виїхати до Шін-Вантао.

ШАНГАЙ, 2. І. ПАТ. Із Тієнціну повідомляють про завзяту перестрілку між відділами китайськими і японськими. На основі вісток із японських джерел японці перші почали стріляли без причини, а китайці тільки боронили свої становища.

ПЕКІН, з. І. ПАТ. Японські джерела обговорюють положення в Шан-Гай-Кван і заявляють, що місто окупували ще вчора.

Згідно з офіціяльними китайськими джерелами місто є ще в руках китайців, які побідно відбили наступ.

Японське посольство стверджує, що йому нічого не відомо про окупацію міста японськими військами а також про ноти, вислані нібито до Чан-Сю-Ліяна. Згідно з вістками з Токіо, до японської залоги в Тієнціні вислали приказ злокалізувати події в Шан-Гай Квані. Японське м-ство военної фльоти заявило мабуть, щоби японські военні кораблі, що є в пристані Шафе-бо, були готові виплисти на море, колиб положення в Шан-Гаі-Квані вимагало цього.

НОВИНКИ

— **Поштова оплата** на святошні листівки з побажаннями, що складаються з 5 слів коштує лише 5 сот. Хто хоче використати цю догідність і вислати святочні побажання всім своякам і знайомим, найде Листівки в найбільшому виборі і по дешевій ціні у **„Союзному Базарі“**, Львів, Руська 20. 1144 1-2

— **Звільнювання вчителів українців у варшавській шкільній кураторії.** У варшавській шкільній окрузі є доволі багато учителів-українців. Від двох років йде там акція шкільних кругів у тому напрямі, щоби цих учителів проганяти зі служби. Урядово це зветься „переносити в нечинний стан“. Минулого року одного вчителя українця взяли там у такі кліщі, що він нещасний застрілився з розпуки (Понко). Цього року звільнили з посад цілу низку вчителів-українців з походження галичан і волиняків.

— **Проціджування пасажирів.** Пасажирі українці, що прибувають на Волинь з Галичини, підпадають пильній поліційній обсервації, а головним чином молодь шкільна і селянська. Підозрілих затримують і обшукують. Між іншим затримали на стації Луцьк і селянина С. Наїдка, делегата на зїзд РСУК. Те саме сталося з ним і підчас повороту зі Львова.

— **Чехи як дома.** Рівенська чеська „Шкільна Матіца“ разом з чеським спортовим товариством „Сокіл“ дня 25. XII. м. р. улаштували спортову академію й забаву, збираючи на свої культурні потреби немалі гроші. А українці, дивлячися на волю чеської меншости, лише ковтають слинку.

— **І так заробляють у часи кризи!** Рабин у Рівному в типовому вбранні й з гарно закрученими пейсами ходить від ресторану до ресторану, пе, закусує свинячими ласощами, танцює й взагалі добре бавиться. Розбавленому рабинові місцеві жиди складають значну суму грошей, щоб він не компромітував їх і виїхав з Рівного. Мабуть, цей рабин матиме непоганий заробіток на кризу.

— **Передсвяточний поклик.** Пишуть нам: Зближаються Різдвяні Свята. Чимало гроша й здоровля піде на тютюн і алькоголеві напитки. Памятайте, що згідно з щорічним звичаєм „Рідна Школа“ продає артистичну карту, яка звільнює від алькогольних принять. Нехай-же кожний, хто має сильну волю і рішив покинути алькоголь і тютюн, зазначить це позитивним ділом і купить протиалькогольну карту „Рідної Школи“. — „Відродженець“.

— **На карти „Рідної Школи“, звільняючі від алькогольних напоїв з нагоди Різдва Христового** зложили в зол. Вп. Громадяни (ки): зі Львова: радн. Кокорудз Ілля — 20, дир. В. Кузьмович — 10, ред. Д. Паліїв — 2, д-р Мирон Коновалець — 2, інж. Е. Храпливий — 2, радн. А. Костишин — 2, І. Олексин — 2; з краю: Ст. Матковська, Краковець — 5, П. Ванджура, Радом — 3, кооп. „Надія“, Степань (Волинь) — 2. — Хто черговий?

— **Веселий ювилей.** Сатирично-гумористичний двотижневик „Зиз“ обрахував, сам собі дивуючись, що вже виходить у світ 10 літ. Із цієї нагоди видав потрійне ювилейне число, яке одночасно є Різдвяним і Новорічним. Найбільшу несподіванку зробила на-пів анонімна редакція своїм співробітникам їхніми карикатурами, які ще й попідписувала правдивими прізвищами. Неодин читач буде здивований цими нельояльними ревеляціями „Зиза“.

—**Підвищення кари.** Перед апеляційним судом у Львові відбулася розправа проти львівського лікаря д-ра Телішевського, якого суд першої інстанції засудив за ріжні провини на 6 місяців вязниці. Від того засуду д-р Томашевський зголосив відклик і апеляційний суд після кількадневної розправи підвищив йому кару на півтора року вязниці. Д-р Т. був обвинувачений за злочин ошуканства, якого допустився фальшуванням документів на кілька тисяч долярів, за клевету, спроневірення, публичне насильство і т. п. Увільнення щодо тяжкого ушкодження тіла студента Заморського апеляційний суд затвердив. Виконання кари відложено на пять років.

— **Наслідком слабої фреквенції** подорожних з днем 15. ц. м. буде припинений поспішний потяг між Львовом (відїзд год. 8) і Бориславом і потяг між Бориславом (відїзд год. 16.59) і Львовом.

— **Страйк візників,** занятих у деревній промисловости в Ланчині пов. Надвірна. Страйкарі домагаються підвишки заплати за перевіз дерева. Участь у страйку бере коло 100 осіб.

— **Тютюн подешевів.** Тютюновий монополь обнизив від 1. ц. м. ціни тютюнових виробів. Цим способом надіється підвищити консумцію, що в останніх часах значно впала.

— **Обнижка цін залізничих білетів.** М-ство комунікацій обнизило на 25 проц. ціни окружних 15-дневних, білетів, піврічних і річних. 15-дневний білет, важний на всі лінії, на поспішний потяг коштує тепер 100 зол. замісць 130 зол., місячний 190 зол. замісць 250 зол.

— **Конфіскують шпроти.** Гданська гранична сторожа ствердила, що німецька фабрика рибних консерв „Кувле“ в Данціґу імпортує масово до Польщі шпроти німецького походження. З урядового наказу цей товар конфіскують. В самому Перемишлі забрали два вагони шпротів.

— **Арештували нотаря.** В Тужові арештували нотаря Вінцента Пісарчика. Причиною арештування були зловживання в депозитах.

—**З голоду до вязниці.** На поліційну станицю в Кремянці зголосилася служниця Ева Тимчишин і заявила, що викинула з вагону 2-тижневу дитину. Поліційне доходження ствердило, що то неправда. Дівчина була від довшого часу без праці й призналася до видуманого злочину, щоби провести зиму у вязниці.

— **Нещасливий випадок.** У тартаку фірми „Польська Фореста“ в Надвірній робітниця Юстина Шишук і робітник Федір Волинський, обоє із Пнівя, згинули привалені деревом.

— **Вбивники священика.** В Познані арештували двох убивників польського священика катехита Жигм. Масловського. Це 24-літній Бр. Беднарчик, фаховий злодій, родом із Ченстохови, вже кілька разів караний тюрмою, та 27-літній Ян Ґрелька, вломник, родом зі Сьроди, 13 разів караний, що щойно 20. грудня м. р. вийшов із тюрми. Вбили вони священика задля грабежі. 1. січня три бандити на шляху з Нового Міста до Сольця виконали грабіжницький напад і одному подорожньому забрали готівку. Є докази, що й у цьому нападі брали участь Беднарчик і Ґрелька.

— **Ріжні вістки.** У Празі помер д-р Карло Крайбіх, професор дерматольоґії місцевого німецького університету, відомий теж як маляр і письменник. — В Парижі згоріла у власному мешканні драматична й фільмова артистка Деґранж, не могучи врятуватися перед пожежою. — Відомий російський бас Федір Шаляпін приняв становище професора співу в Ню-Йорку.

— **У добі бриджа.** Будапешт це місто, де грають і програють багато. Гра у бриджа належить там до найскромніших. Зате вона поширилася як пошесть. Цю недугу рішили використати безробітні жінки. Є такі багаті дами, що мусять кілька годин денно грати в карти, а мають діти. Що зробити з дітьми, коли охота бере йти до каварні на карти або партія протягнулася занадто довго? Є вже зорганізована станиця жінок, що заступають маму у хаті [illegible] на годину, дві, цілий вечір, відповідно [illegible] Підходить така мама до телефону [illegible] заступницю на означену годину. А [illegible] сучасних жінок грає юаще у бриджа [illegible] вує діти, що діти імовірно на цьому [illegible].

—o—

З листів до Редакції.

До Вп. П. Олександра Костика, відповідального редактора часописі „Діло у Львові.

Вп. П. Редактор.

В звязку з нотаткою в ч. 1. „Діла“ з дня 1. січня б. р. під заголовком „Невідрадне явище“, прошу на основі § 19 прес. зак. від 17. XII. 1862 умістити в найблищому числі „Діла“ слідуюче спростовання:

І. Неправдою є, що редаґований мною „Вістник“ хоче викликати у читачів враження, що є він (що до видавничої сторони) той самий орган, що й „Літер.-Наук. Вістник“, виступаючи супроти останнього як конкурент. Натомісць правдою є, що „Вістник“, що має іншу від „ЛНВ“ назву, іншого відповід. редактора і іншу адресу, та анонсуючись (в „Ділі“ 25. XI) як „новий журнал“, — не хоче викликати вражіння, що є він — що до видавничої сторони — той самий журнал, що „ЛНВ“, ані виступати супроти останнього як конкурент, бо „ЛНВ“ від півроку вже не виходить

II. Неправдою є, що хотячи приєднати собі як найбільшу скількість передплатників, „Вістник“ використовує дезорієнтацію серед читаючого загалу. Натомісць правдою є, що „Вістник“ числить не на дизорієнтацію, а навпаки на поінформованість читачів, бо ці читачі добре розуміють, що „Вістник“, який має той **самий** напрямок, що й „ЛНВ“, **того самого** редактора і **тих самих** переважно співробітників (Е. Маланюка, У. Самчука, Ст. Смаль-Стоцького, В. Стефаника, М. Кордубу, С. Сірополка і ін., як це зазначено на обгортці), — що цей „Вістник“ є і має повне право бути ідейним наступником „Літ. Наук. Вістника“.

З поважанням

Дм. Донцов,
редактор „Вістника“.

У Львові 1. січня 1933

З нових книжок.

ДИТЯЧА КНИЖКА ЯК РІЗДВЯНИЙ ДАРУНОК.

У всіх культурних народів завівся віддавна звичай, що на Свят-Вечір, під ялинку кладуть дітям різні дарунки, серед яких головне місце займає дитяча книжка. Різдво Христове — це питоме свято дітей. Враження й переживання тих радісних хвилин тревають відтак ціле життя і в споминах на склоні життя линуть думки людини у ту памятну та чарівну хвилину — коли то під ялинкою, з рук батька чи матери, дістала першу книжечку, яка відтак стала для неї товчком для духової праці.

У нашім народі звичай обдаровування дітей на Свят-Вечір щойно недавно починається поволі приймати і з кожним роком кріпшає, що доказує зріст культури. Та на жаль діти поруч ріжнородних забавок і солодощів не находять книжки ще в такій мірі, як хочби у наших сусідів. Погляньте по містах на передсвяточні вистави книгарень, а побачите як вони уладжені, яка маса книжок, а головно барвистих окладинок, приневолює прохожого бодай оком кинути на них — не говорячи вже про дітвору, яка цілими годинами приглядається тим книжечкам і потає в мріях: які з них бажали би мати.

Українська дитяча література находиться в стадії постепенного розвитку. Маємо вже кілька дитячих видавництв, з яких на перше місце вибивається видавництво **„Світ Дитини"**, яке за 14 літ свого іствування виказало велику продуктивність у доборі книжок для дітей і молоді. Майже кожного року перед Різдвом на сторінках нашої преси находимо огляд найновіщих видань книжкових, рецензії і річників журналика **„Світ Дитини"**, який уже від 1919 року гуртує під своїм прапором ряди української дітвори.

Хочемо тут подати коротенький бодай огляд усіх нових видань цього рухливого видавництва, щоби в той спосіб звернути увагу на ті книжки, які надавались би на дарунки для дітей під ялинку. Це все книжечки дуже дешеві — найдорожчі 2 зол. і прегарно видані.

На перший плян зпоміж усіх книжечок, виданих протягом 1932 року вибиваються **„Маленькі борці" Анатоля Курдидика** (ціна 1.20 зол.) з образками молодого нашого рисівника Петра Андрусіва, який сюжети до цих образків особисто пережив на полі боротьби за волю і долю свого народа. Перед очима маленьких читачів пересуваються радісні й трагічні картини, але всі вони повні чару, який дає свідомість сповненого обовязку для Вітчини.

От бачимо малого Самсона як жене паровиком проти ворожої панцирки, як Івасик показує шлях свому дядькові Касіянові, куди може найкраще втекти з вязниці; бачимо маленьку Мілю, як двигає повну запаску патронів до окопів, де стоять Січові Стрільці, яким знову Павлик посилає свій новенький шалик, що його дістав від св. Миколая. А там Петрик і Олекса носять шапками патрони з ворожого муніцийного возу та здалека чути гомін кінських копит. То малий Микола спішить з вісткою, що вороги окружають село...

„Вільгельм Тель" Антона Лотоцького — скаже кожній дитині, що доля і воля рідного народу не приходять легко, що багато треба жертв і трудів заки осягнемо вимріяну мету кожного поневоленого народу. Вільгельм Тель і Арнольд Вінкельрід — це два типові символи саможертви для рідної справи.

Про наше минуле оповість нашій дітворі багато Антін Лотоцький **в Ведмедівській попівні"** якто 700 турків-яничар з коней повалила, а Микола Погідний (псевдонім одного молодого письменника — священика) **„Казка про гордого боярина"** — представляє долю зрадника рідної землі.

Світ казки та країни мрій — заступлений новими виданнями найсильніше. На перше місце висувається казка **Т. Дончака** (емігранта нашого з далекої Австралії) п. з.: **„Казка про дивного змія"**. Ця книжечка надається до масового ширення між сільською дітворою. Андерсенові збірки казок: **„Ялинка"**, **„Чародій піскосій"** і **„Дикі лебеді"** вводять кожну дитину не в країну уяви, але в реальну дійсність і защіплюють у діточих серцях альтруїстичні почування для всіх убогих, нещасних, бездольних. Веселе і життерадісне Кіплінгове **„Слонятко"** та повні безжурности **„Байки і казки"** — Теодорова-Давидова (славнозвісного редактора найкращого російського дитячого журналика довоєнного — „Світлячка") — дадуть дітям багато веселости, а ще більше... сміху з горобчика, що то чуже мешкання винаймав шпакам. **„Історія про Малого Мука"** та **Мотовязник Гасан"** — це перлини з пребогатої скарбниці „Казок 1001 ночі", вони не потребують ніякої більше рекомендації. Їх дидактичні й виховні вартости неоцінені.

Книжечки: **„Стриборів ліс"** (казка про пожертву матери для добра свого недоброго сина) — зі збірки хорватської письменниці Іванки Бранч-Мажуранїч; **„Зачарований цвітник"** (казка про покарану злобу і нагороджену чесність та трудолюбивість) — переклад Святослава Лакусти, дають дітям багато насолоди при читанню.

Оповідання Льва Лотоцького п. з. **„Сила молитви"** — зробить велике враження на молодих читачів і має цінну виховну вартість. В ньому бачимо, як вірного приятеля можна втратити через гроші та що молитва з невинних уст дитини може навернути навіть найбільшого злочинця. А та **„Маленька вдова"** із „шестирима дітьми", що не вагається для рятування бідної своеї товаришки Еллен Раферті жебрати на великоміській вулиці — це картина щирої дитячої самопожертви для добра ближнього, це прообраз евангельської чесноти про любов ближнього. А таких книжечок нашим дітям треба якнайбільше. **„Оповідання для найменших"** — Володимири Жуковецької, це перша в нашій дитячій літературі збірка оповідань для маленьких дітей у дошкільному віці — на актуальні питання буденного життя, на які часто мусять родичі дати „цікавій" дитині влучну відповідь. Про це уміло росказує в своїх оповіданнях Жуковецька без зайвих моралів, без реторичних фраз просто з великим відчуттям дитячої душі. На книжечку цю звертаємо увагу родичам, які не знають, що мають дати читати своїм 4—5 літнім пестійкам.

Зоріян Вільшанецький.

Дописи.

БУЧАЧ.

Заг. Збори Кружка „Рідної Школи". Дня 22 12. 1932 р. відбулися Загальні Збори Кружка „Рідної Школи" в Бучачі. Зі звітів поодиноких референтів слідно було, що Кружок не проявляв пляннової праці й обмежувався лише до стягання місячних жертв на „Рідну Школу" в самому місті. Після ухвалення абсолюторії уступаючій Старшині вибрано нову Старшину, одначе вона по чотирьох днях урядування мусіла зрезигнувати з вибору. Дня 27. 12. 1932 відбулися надзвичайні Заг. Збори Кружка, на яких вибрано іншу Старшину з д-ром М. Гриньом як головою. Перед новою Старшиною стоїть завдання засновувати кружки „Р. Ш." і поширити рідношкільну ідею в повіті.

З життя Філії Т-ва Прихильників Мистецтва. Дня 23. 12. 1932, в 60-ліття уродин мистця О. Новаківського, відбулася в салі „Міщанського Брацтва" в год. 7. веч. академія, присвячена мистцеві, получена з виставою його картин. Академія випала доволі гарно, не дописала тільки місцева українська публика. Виставу картин по трьох днях перенесли до домівки „Української Бесіди". Це вже вдруге рухлива Філія Т-ва Прихильників Мистецтва улаштовує в Бучачі виставу мистецьких картин, поборюючи інертність і лінивство місцевого громадянства, якому за дрібну квоту дається змогу оглядати твори наших мистців.

Підсумки плебісциту. Час вношення шкільних деклярацій уже за нами. На 67 громад бучацького повіту біля 60 внесло шк. деклярації; інші громади або мають школу з українською мовою навчання, або мають польське населення. В декотрих громадах, як Возилові, Сновидові і Стінці, селяни стягали до села нотаря і підписували повновласть на збірну передачу шкільних деклярацій до інспекторату. Треба признати, що село з завзяттям бореться за свою школу, не жалуючи ні труда ні коштів.

Що робить інтелігенція в Потоці Золотім? Містечко Потік Золотий, буч. повіту, не проявляє навіть такої діяльности, як середньо-активне село повіту. Замісць мати свою Філію „Просвіти" і Кружок „Рідної Школи" на свою судову округу, не має нічого. Нема ні Кружка, ні інших товариств, а чит. „Просвіти" вправді істнує але ніякої праці ані діловодства не веде. А треба знати, що є в місці інтелігенти, які моглиб і повинніб зактивізувати громадян та почати плянову суспільну працю. Треба тільки побороти свою апатію, а з другого боку треба пресії на лінивих!

РУДЕЧЧИНА.

Ще про польські молитви у школах. В Рудеччині завели були також польські шкільні молитви. Зараз на початку шкільного року управи вселюдних шкіл у Березці, Голодівці, Сусулові, Порічу Грунт., Татаринові, Новім Селі, Андріянові, Михалевичах, Погірцях і Підгайчиках приказали молитися всім дітям лиш по польськи у стилізації, уложеній польським спископатом. І хоч повітовий інспекторат шкільний в Рудках пояснив відтак підчиненому собі учительству, що молитви ці обовязують лиш діти обряду римо-кат., то проте п. Лісуєва управителька школи в Порічу Грунт., в якій нема ані одної дитини обряду римо-кат., молиться з шкільною дітворою донині по польськи. А п. Михайло Полянський, учитель в Березці, зарядив, щоби в його клясі діти молилися одного дня по польськи, а другого по українськи; але коли прийшла черга на дитину обряду лат. молитися по українськи, то її оминає, а коли прийде черга на дитину обряду гр.-кат. молитися по польськи, то вона мусить це сповнити. Яка несправедливість! Не вільно шкільним дітям поздоровляти словами „Слава Ісусу Христу" в отсих школах: в Сусулові, Голодівці і Михайлевичах, де українські діти мусять витати своїх учителів словами: „Нех бендзє похвальони Єзус Христус!" П. Химик, управитель школи в Михалевичах, відважився повчити восьмилітнього сина місц. гр.-кат. пароха, що не годиться витати його словами „Слава" і т. д., але словами: „Нех бендзє похвальони"...

Плебісцит. Шкільний плебісцит у рудецькому судовому повіті переведено якнайкраще з виїмком Підгайчик і Ятвяг, де переважають поляки, а місцеві українські чинчики вложили за мало праці в цю справу. Замітне те, що в селах, в яких місцева інтелігенція байдуже ставилася до плебісцитової акції, селянство само взяло ініціятиву у свої руки. Шкільний інспекторат у Рудках ще 29. грудня не приймав деклярацій. З тої причини громади відіслали їх почтою.

СКОЛЕ.

Освітня анкета. З кінцем листопада відбулася у Сколім окружна просвітня анкета, на яку явилося 39 відпоручників сільських читалень „Просвіти". П. М. Бриликський, як делегат Матірнього Товариства, виголосив обширний реферат, по якім вивязалася дуже жива й річева дискусія. Багато селян забирало голос.

Загальні Збори Філії „Просвіти". Дня 8. грудня м. р. відбулися Загальні Збори філії „Просвіти" у Сколім. Представники приналежних до неї читалень явились майже в комплеті. Головною точкою денної програми була справа віддовження Товариства, над яким з успіхом працював минулорічний виділ. Дотеперішний голова д-р С. Булак дальше обняв провід філії, при чому Збори висказали йому подяку за його повну посвяти громадянську діяльність у повіті.

Репрезентаційний концерт. Того самого дня вечором відбувся у Сколім репрезентаційний концерт при співучасти д-ра Тисяка, дипльомованої піяністки п. Білиновської і скрипака п. Кащиниця. На концерті явилося дуже багато чужинців, німців і мадярів, що живуть у Сколім, які щиро були захоплені не тільки голосом і мистецькою культурою нашого надійного тенора, але також інтерпретацією українських пісень, яка в особі д-ра Тисяка найшла дуже доброго представника. Особливо стрілецькі й воєнні пісні, відспівані з великою інтуїцією, порушили душу українського слухача до глибини безпосередніх переживань. Після концерту відбувся в комнатах п. Булаків комерс.

Праця на Верховині. Слід зазначити, що українська інтелігенція справді енергійно взялася до праці над сколівською Верховиною. А праця це дуже тяжка і в неодному ріжниться від праці на інших теренах. Наш бойко ніяк не може визбутися з пелен своєї архаїчної природи. Якась орієнтальна пасивність, діточа легкодушність, життєва альогічність, відсутність почуття дійсности, нечувана серед українського народу погорда для гроша і матеріяльних форм життя — це питомі риси його застиглої психіки. Одиноким його духовим кормом є процесування зі всіми компліkаціями аж до екзекуції включно. „Правоватися" є в бойка фізіольогічною конечністю, а весь дохід, який сюди останніми роками обильно напливав з деревного промислу, перейшов у чужі адвокатські руки. Коли ще додати до цього просто жахливу неграмотність, то щойно тоді зрозуміємо, яке тяжке завдання бере на себе той, хто рішився тут вкладати свій труд і сили для боротьби з темними силами цієї гарної країни. Місцеві інтелігенти на чолі з д-ром Булаком, о. Притуляком, дир. Садовським, які знають наскрізь специфічну психольогію нашого верховинця, багато вже в цьому напрямі зробили, що позволяє сподіватися, що на той так дуже загрожений плат наших Карпат, де такі величезні кліматичні можливости, звійде нарешті дух культури й поступу в українській шаті.

ТУРКА н. С.

Загальні Збори філій „Сільського Господаря" і „Союзу Українок". У дні 10. XI. 1932 відбула філія „С. Г." свої Загальні Збори при участи 115 членів, а в дни 27. XI. 1932 філія „Союзу Українок" при участи 17 членів; головою першої став о. М. Конюшко з Розлуча, другої О. Міськевичева з Турки. На Зборах „С. Г." перевели живу дискусію, в якій забирали голос: д-р Марців, о. Ю. Татомир, д-р Кондрат, о. І. Федевич, Е. Утриско й інші, її вислідом є акція масового закладування Кружків „С. Г." по селах Турчанщини.

Освітня анкета. Рівнож освітня анкета з 1. XII 1932 була численно обіслана (було 122 відпоручників сіль-

ських читалень) і стояла на високім рівні. Промовляли на ній делегат Головного Виділу „Просвіти" М. Бриланський зі Львова, о. Ю. Татомир з Лужка і визначніші турчанські громадяни. Загалом не зважаючи на дуже для гірських околиць докучливу економічну крізу, помічуємо серед селян нашого повіту велике зацікавлення всіми установами. Щасть Боже!

ЛУЦЬК.

Надзвичайні збори „Українбанку". Дня 26. XII. м. р. відбулися в Луцьку надзвичайні збори „Українбанку" внаслідок того, що надзірна рада банку подалася до димісії. Збори почалися з того, що прийняли зміну статуту, рішивши, що у зборах можуть брати участь усі фізичні члени, як колись, і не тільки уповноважені. Після цього дир. Петриківський заалярмував збори, що, мовляв, дирекції загрожує за щось кримінал і що збори повинні ратувати пп. директорів. Зовсім недвозначно було вказано, що збори в такій ситуації для урятування пп. директорів і себе повинні обрати „певну" надзірну раду й поробити „певні" кроки. І наляканi збори уповноважених, які перед хвилиною винесли собі присуд смерти, виявили в останній хвилині свого, далеко неславного істнування добре серце й виконали сліпу просьбу дирекції: обрали нову раду з найменше відомих людей, а в тому числі й відомого п. Ковалевського, якого попередня рада усунула з дирекції, а до того ще ухвалили політичну декларацію, привітання і т. д. Подія навіть на волинські відносини занадто „американська". І тому треба дещо сказати про її джерела. В попередній надз. раді був гурток людей (меншість), який, репрезентуючи місцеве населення, не погоджувався з фінансовою політикою більшости дирекції, що привела банк до дуже тяжкого, майже безвихідного положення. Після останніх звичайних зборів, що відбулися всього півтора місяця тому, „опозиція" мала в раді більшість, але одночасно дістала у спадщину й безвихідний сліпий кут. Одним словом, витворилося положення, що дуже надається на те, щоб „робити певну політику". Раді запропонували або зліквідуватися, або складати декларації і „робити цю політику" та просити кого слід, щоби врятувати дирекцію, як переконував усіх п. Петриківський. „Опозиційна" частина надзірної ради, всупереч осторогам і протестам, якої довели банк до сучасного стану, не почувала себе до обовязку вибілювати тих, що завинили й цілковито усунулися. Але знаючи, яким чином вибиралися „уповноважені" та яка їх вартість, проведено зміну статуту, щоб на найближчих зборах прийшли до голосу всі члени і справді зайнялися ратуванням банку. А покищо „Українбанк" увійшов у сферу „певної" політики, яка дуже потрібна тим, що шукають голосів для оправдання на Волині своїх експериментів. „Українбанк" має бути доказом того, що українське населення „при них стоїть і стояти хоче". Очевидно, дехто з директорів за приведення затуманених „уповноважених" на лоно „певної" політики не лише не попаде до криміналу, яким так зручно лякали всіх, але ще й заслужить на ласку. Як вийде на цьому „Українбанк", це інша справа; врешті для цих політиків вона найменше цікава, як було це й досі. Отак ведеться гра народньою інституцією і народніми грішми. Ведеться вона так легко тому, що маса членів банку складається з найменше свідомих та ідейних одиниць, з людей, що шукали лише грошей і тільки. В кожному разі положення „Українбанку" дуже сумне.

Сторонній.

Листування Редакції.

Вп. Дописувачеві в Бучачі: У вчорашньому числі „Діла" зайшла наслідком коректорського недогляду прикра помилка, за яку просимо вибачення. На Ваше предложення ми не тільки дуже радо годимося, але й прохаємо подати нам точну адресу для висилки нашої легітимації.

Наших Вп. Кореспондентів, що присилають нам дрібні вістки з краю, прохаємо писати до нас згідно з принятою в „Ділі" формою. Інакше всі ті вістки треба переробляти, а то й переписувати, що доводить до їх спізненої появи.

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у приватних оборотах 8.93.25.

Трансакції. Продажа. Купно.

Бельгія 123.70, 124.11, 123.39; Данціг 173.30, 173.73, 172.87; Голяндія 558.90, 559.80; 558.00; Льондон 29.79—82, 29.96, 29.64; Ню Йорк кабель 8.92.9, 8.94.9, 8.96.9; Париж 34.85, 34.94, 34.76; Швайцарія 171.80, 172.23, 171.37; Італія 45.75, 45.37, 45.53; Берлін 212.55.

Акції.

Банк Польський 88.50, 88.00.

ЗБІЖЕ.

Ціни біржеві. Ціни ринкові. Льоко Підволочиська: Пшениця двірська 26.00—26.50, Пшениця двірська 24.00—24.50, Пшениця збірна 21.75—22.25, жито одноціле 13.75—14.00, жито збірне 12.75—13.00, ячмінь на мливо 10.50—10.75, овес двірський 12.50—13.00, овес двірський замоклий 11.00—11.50, овес збірний замоклий 9.00—9.50, Гречка на мливо 11.50—12.00, Гречка пашна 10.50—11.00, висівки житні 5.00—5.25, Висівки пшен. 5.50—5.75, Просо краєве 12.50—13.00. Льоко Львів: Жито одноціле 15.25—15.50, жито збірне 14.25—14.50, ячмінь на мливо 12.50—12.75, овес двірський 14.50—15.00, овес двірський замоклий 13.00—13.50, овес збірний замоклий 11.50—11.75.

Інші курси незмінені.

—o—

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 3. I. 1933 р. за масло експортове та десерове пріма 0·00 зол., за літру молока 15—17 сот., літру сметани 0·00 зол., копу яєць 5·80—6·00 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 4. I. год. 8.15 Концерт.

Четвер, 5. I. год. 7.30 веч. „Занадто правдиве, щоби було добре" (Ціни найнижчі. Абон. 4).

Театр Ріжнородностей.

Середа, 4. I. год. 7.30 веч. „Джім і Джіль" (Абон. 5).

Четвер, 5. I. год. 7.30 веч. „Джім і Джіль" (Абон. 5).

Кіна.

АДРІЯ: „Любов козака".

АПОЛЬО: „Любов і пімста [illegible]кого козака".

АТЛЯНТІК: „На приказ жінки".

КАСІНО: „Мата Гарі" (Ґрета Гарбо).

КОЛЬОСЕЙ: „Тайна Секвани" й ревія „Їдемо до Закопаного!".

КОПЕРНИК: „Кохай мене сьогодні!" (Мор. Шевальє).

МАРУСЕНЬКА: „Кохай мене сьогодні" (Мор. Шевальє).

МІРАЖ: „Бастер Кітон жениться".

ОАЗА: „Чоловік, якого я вбила" та ревія.

ПАЛЯС: „Відважний вояк Швейк".

ПАН: „Король то я" (Вл. Буріян).

ПАСАЖ: „Побідна орда".

ПРОМІНЬ: „Остання чета" й ревія.

СТИЛЕВЕ: „Атлянтида" і ревія.

УТІХА: „Діявольський плян" (Том Мікс).

ХИМЕРА: „Пімста дикуна"

Закордонне радіо.

Середа, 4. січня 1933.

Братислава (278,8) 12.30 Концерт, 18.00 Авдиція, **Копенгаген** (281,2) 22.25 Чайковський, концерт, **Штутгарт** (360,6) 10.10 Пісні, 20.00 Веселий вечір, **Білгород** (430,4) 16.00 Нар. пісні, **Рим** (441,2) 13.00 Музика, **Прага** (488,6) 19.20 Пісні, 20.00 „Єнуфа" оп. Яначека, **Відень** (517,2) 11.30 Капеля, 19.30 Опера, **Будапешт** (550,5) 12.05 Сп. квартет, 17.30, 19.15 Концерт, **Харків** (937,5) 10.00, 12.15, 15.00, 16.35, 19.00 Концерт, 17.30 Літ. трансмісія, 24.00 Балетова й оперова музика, **Москва** (1000) 17.25 „Богема" оп. Пучіні.

Четвер, 5. січня 1933.

Братислава (278,8) 12.30, 17.50 Концерт, **Бреслав** (325) 13.10 Музика, **Міляно** (331,4) 20.30 Опера, **Штрасбург** (345,2) 21.00 Концерт, **Гельсінгфорс** (368,1) 18.40 Спів, **Білгород** (430,4) 19.00 Нар. пісні, 22.00 Циг. музика, **Рим** (441,2) 20.45 Концерт, **Прага** (488,6) 22.25 Музика, **Відень** (517,2) 15.55 Нар. пісні, **Рига** (525,4) 15.30 Скрипка, 20.20 Лотиська музика, **Будапешт** (550,5) 19.30 Опера, **Харків** (937,5) 10.00, 15.00, 19.00 Концерт, 17.30 Гумор і сатира, 12.15, 24.00 Музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 4. січня 1933.

11.40 Огляд преси, 11.58 Час, 13.10, 17.30 Грамофон, 13.20 Метеор. комунікат, 15.10 Експорт. комунікат, 15.15 Господарський комунікат, 15.35 Для дітей: „Історія року", „Як бурий котик приспав Юсика", 16.00 Грамофон, Сільва рерум, 16.40 „Зворот до романтичности в творчості Сенкевича", 17.00 Для вчителів музики, 17.40 Вістки із susп. руху за кордоном, 18.00 Танк. музика, 18.25 Авд. блакитних „Радіо дітям", 19.00 Польсько-болгарські взаємини, 19.15 Всячина, 19.30 Літ. життя, 19.45, 21.05 Прес. рад. денник, 20.00 Легка музика, 21.00 Спорт, 21.10 Спів, 21.35 На овиді, 21.50 Фортепян, 22.35 Комунікати, 22.40 Танкова музика, 23.00 Ретрансмісії із закордону.

Четвер, 5. січня 1933.

11.40 Огляд преси, 11.58 Час, 12.10 Оркестра, 13.20 Метеор. комунікат, 15.10 Експорт. комунікат, 15.15 Господар. комунікат, 15.25 Грамофон, Сільва рерум, 16.00 Минувшина й теперішність у творах Алданова, 16.15, 17.00 Грамофон, 16.25 Лекція фр. мови, 16.40 Світ у радіо: „Ст. Новковський", 17.25 Серед книжок, 17.40 Актуальний відчит, 18.00 Концерт, 19.00 Всячина, грамофон, 19.20 Рільничий комунікат, 19.30 „Хорт" опов. Равіча, 19.45 Прес. рад. денник, 20.00 Концерт, Спорт, 21.30 „Пан Твардовський" авд., 22.15 Циг. музика, 22.55 Комунікати, 23.00 Танкова музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Порядок Богослужень в празник Різдва Христового в церкві Успения Пр. Д. Марії (Волоській). В пятницю 6. ц. м. в год. 8. рано царські Часи, а опісля Служба Божа Василія В. В суботу д. 7. ц. м. в год. 5. рано Повечеріє вел. Служби Божі читані в 6., 7., 8., 9. і 12. В год. 9.45. Архієрейська Сл. Божа, яку відслужить Преосвящений Кир Никита. В неділю д. 8. ц. м. Служби Божі читані в 7., 8., 9. і 12. Співана Сл. Божа в год. 10. В понеділок д. 9. ц. м. Служби Божі читані в 6., 7., 8., 9. і 12. В год. 9.45 Сл. Божа співана. — В суботу д. 7. і понеділок д. 9. ц. м. Служби Божі співані трансмітує радіо. Співає хор під проводом проф. Орленка-Проковича.

На ялинку для нещасної матері зложили: Люба Соневицька зол. 3, Наталія Барвінська зол. 5, С. Т. К. зол. 2, Е. Кадайська зол. 10, І. Ш. зол. 5, М. П. зол. 5, Службовики Н. Т. зол. 21.50, Марійка Білик зол. 2, Прися Пікас зол. 2, А. Ч. зол. 3, Іванчик Лисяк зол. 10, Анатоль Курдидик зол. 2.50, Ярослав Курдидик зол. 2.50, Тануся Ференс зол. 5, Ірина Т. Перемишль зол. 3, Л. Солтикевич зол. 3. Разом з попередніми виказами зложено зол. 242.50 і 1 доляр.

Посол Дм. Великанович зложив у нашій Адміністрації 12 золотих на 10 обідів у Народній Гостинниці для тих студентів, що через матеріяльні злидні не можуть виїхати на Свята.

На Рідну Школу зложив о. Олексій Пристай із Ню-Гевен 5 долярів.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів, Ринок 10.